

25. helluntain jälkeinen viikko, perjantai

Päivän epistola

(2. Tess. 3: 6 – 18)

”Herran Jeesuksen Kristuksen nimessä me käskemme teitä, veljet, pysymään erossa jokaisesta veljestä, joka elää kurittomasti eikä seuraa antamiamme opetuksia. Tiedätte itse, miten teidän tulee seurata meidän esimerkkiämme. Kun olimme luonanne, emme pakoilleet velvollisuuksiamme. Me emme syöneet ilmaiseksi kenenkään leipää, vaan teimme työtä ja uurastimme yötä päivää, jotta emme olisi olleet teidän vaivoinanne. Olisihan meillä tosin siihen ollut oikeus, mutta halusimme olla teille esimerkkinä. Kun olimme luonanne, me määräsimme, että jos joku ei suostu tekemään työtä, hänen ei pidä myöskään syödä. Olemme nimittäin kuulleet, että jotkut teidän joukostanne elävät kurittomasti eivätkä tee työtä vaan touhuavat joutavia. Sellaisia me käskemme ja kehotamme Herran Jeesuksen Kristuksen nimessä rauhoittumaan ja ansaitsemaan itse leipänsä. Mutta älkää te, veljet, väsykö tekemään hyvää. Jos joku ei alistu siihen, mitä olemme tässä kirjeessä sanoneet, antakaa hänelle opetus älkääkä olko hänen kanssaan tekemisissä. Ehkä hän silloin häpeää. Älkää silti pitkö häntä vihollisenanne vaan ojentakaa kuin veljeä. Itse rauhan Herra suokoon teille rauhan, aina ja kaikin tavoin. Herra olkoon teidän kaikkien kanssa. Minä, Paavali, kirjoitan tähän tervehdyksen omakätisesti. Näin minä kirjoitan, ja tämä on tuntomerkkinä jokaisessa kirjeessäni. Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kaikkien kanssa.”

Nyt kirjoittaja kehottaa seurakuntalaisia olemaan erossa niistä, jotka eivät noudata Paavalin, Silvanuksen ja Timoteuksen (2. Tess. 1: 1) välittämää opetusta omassa elämässään. Tämä voi viitata niihin, jotka aiheuttivat uskonnollista hämmennystä Tessalonikassa (2. Tess. 2: 1 – 3). Kirjoittaja antaa oikean toiminnan esimerkiksi oman itsensä: velvollisuudet tulee täyttää, ilmaiseksi ei syödä, työtä on tehtävä. Väärin toimija lisäksi sekoittaa yhteisön elämää. Väärintekijää piti ”ojentaa kuin veljeä”, päämäärä oli kuitenkin parantaminen. ”Elää kurittomasti” on todennäköisesti oikea tulkinta. Joissakin käännöksissä on käytetty sanaa joutilaana (toimettomana), tähän tulkintaan on voinut vaikuttaa jae 11 (”elävät kurittomasti eivätkä tee työtä vaan touhuavat joutavia”). Jokaisen piti itse ansaita elantonsa: ”ansaitsemaan itse leipänsä”. Paavali kehottaa tekemään hyvää. Kuritonta on ojennettava kuin veljeä, tarkoituksena on voittaa hänet takaisin oikeaan uskoon ja toimintaan.

Kirjeen loppu poikkeaa tavallisista Paavalin kirjeistä. Tässä kirjeessä korostuu se, että kirjoittaja osoittaa halunsa todistaa olevansa Paavali: ”Minä, Paavali, kirjoitan tähän tervehdyksen

omakätisesti”. Loppusiunaus (armon toivottaminen) on samanlainen kuin ensimmäisessä tessalonikalaiskirjeessä. Monissa vanhoissa käsikirjoituksissa kirjeen päättää sana ”Amen”.

Päivän evankeliumi

(Luuk. 13: 31 – 35)

”Siihen aikaan tuli muutamia fariseuksia sanomaan Jeesukselle: ”Lähde pois täältä, Herodes aikoo tappaa sinut.” Mutta hän vastasi: ”Menkää ja sanokaa sille ketulle: ”Tänään ja huomenna minä ajan ihmisistä pahoja henkiä ja parannan sairaita, ja kolmantena päivänä saan työni päätökseen.” Mutta tänään ja huomenna ja seuraavanakin päivänä minun on jatkettava kulkuani – eihän ole mahdollista, että profeetta surmataa muualla kuin Jerusalemissa. ”Jerusalem, Jerusalem! Sinä tapat profeetat ja kivität ne, jotka on lähetetty sinun luoksesi. Miten monesti olenkaan tahtonut koota lapsesi, niin kuin kanaemo kokoaa poikaset siipiensä suojaan! Mutta te ette tahtoneet tulla. Kuulkaa siis: teidän temppelinne on jäävä asujaansa vaille. Ja minä sanon teille, että te ette minua näe ennen kuin sinä päivänä, jona sanotte: ”Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!”

Matteuksen evankeliumissa on tämän tekstimme loppuosa (Matt. 23: 37 – 39). Tämä kertomus osoittaa Jeesuksen kuuliaisuuden Jumalalle ja Hänen rakastavan huolenpitonsa Jerusalemiä ja sen asukkaita kohtaan.

”Muutamia fariseuksia” on Luukkaan evankeliumissa ainoa myönteinen asia, mikä kerrotaan fariseuksista. Nyt he tulivat varoittamaan Jeesusta Herodeksen aikeista. ”Sille ketulle” ilmaisee Jeesuksen käsityksen Herodes Antipa’asta. Tämä arvostelu poliittisesta henkilöstä kannattaa huomata. Luukkaan evankeliumissa Jeesus arvostelee julkisesti roomalaista järjestystä ja sen ylläpitäjiä. Hän ei myöskään alistu roomalaisten sosiaalisiin malleihin tai käytäntöihin. Hän torjuu heidän käyttämänsä väkivallan. Hänen opetuksensa oli myös päinvastaista kuin roomalaisten.

Fariseusten toiminta voidaan ymmärtää myös toisin. Voi olla, että fariseukset eivät varoittaneet Jeesusta, vaan pyrkivät estämään Jeesuksen toiminnan Galileassa. Ihmiset kuuntelivat Jeesuksen vaikuttavaa opetusta ja todistivat Hänen tekemiään ihmeitä. Varoittamalla Jeesusta he siis pyrkivät siihen, että Jeesus siirtyisi muualle. Jeesuksen vastauksessa kiinnittää huomiota kohta ”sille ketulle”. Muoto on sellainen, että se voisi tarkoittaa ei vain Herodesta, vaan myös läsnä olleita fariseuksia.

Puhe päivistä, ”tänään ja huomenna ja seuraavanakin päivänä minun on jatkettava kulkuani” ei tarkoita tarkkaa aikaa, vaan kertoo ajatuksen, mitä seuraavina päivinä tulee

tapahtumaan. ”Kolmantena päivänä saan työni päätökseen” osoittaa, että Herodes ei voi estää Jeesusta suorittamasta tehtäväänsä. Jeesuksen kuolinpaikka ei ole Galileassa vaan Jerusalemissa. Jumala on nostava Jeesuksen kuolleista kolmantena päivänä. Tarkka käännös on ”kolmantena päivänä minut tehdään täydelliseksi”. Siinä on jälleen ns. teologinen passiivi, Jumala tekee Jeesuksen Kristuksen täydelliseksi. Todennäköisesti sillä viitataan Kristuksen ylösnousemukseen. Samalla on muistettava, että kyse on isommasta kokonaisuudesta, Jeesuksen kärsimyksestä, kuolemasta, ylösnousemuksesta, taivaaseen astumisesta sekä Pyhän Hengen vuodattamisesta, mitkä kaikki tapahtuivat Jerusalemissa. Luukas näkee Jeesuksessa sen profeetan, josta Mooses ennusti (5. Moos. 18: 15).

”Minun on jatkettava kulkuani”, suuntana on nyt Jerusalem. Sinne Hän on menossa vapaaehtoisesti. Jerusalem ei ole vain Jeesuksen surmaamispaikka, vaan myös sen toimija. Jeesus on torjuttu profeetta, joka kuolee Jerusalemissa. Jeesuksella on erityinen suhde Jerusalemiin, Hän rakastaa sitä. Se käy ilmi siitä, että Hän toistaa kaupungin nimeä. Jeesuksen huolenpitoa jerusalemlaisia kohtaan Luukas kuvaa käyttämällä Jeesuksesta ilmaisua ”kanaemo”.

”Teidän temppelinne on jäävä asujaansa vaille” voi olla jo tulkintaa. Alkuperäinen teksti puhuu talosta. Vanhassa suomennoksessa käytetään sanaa huone (vrt. Ps. 135: 19 – 20, uudemmat suomennokset käyttävät sanaa suku, mutta esimerkiksi vuoden 1776 raamatunkäännös käyttää sanaa huone, samoin monissa muissa eri kielisissä käännöksissä). Nykyinen suomenkielinen käännös ymmärtää, ettei Jumala asu Jerusalemin temppelissä tai ymmärtää asian niin, että teksti tarkoittaa Jerusalemin temppelin hävitystä. Tämän tekstin vanhatestamentillinen tausta voi tulla profeetta Jeremiaalta (Jer. 22: 1 – 9). Siinä oleva rakennus on kuninkaan palatsi, missä ovat kansan johtajat. Luukkaan evankeliumi näkee, että uskonnolliset johtajat, ylimmäiset papit, ovat vastuussa Jeesuksen kuolemasta. ”Teidän temppelinne” ilmaisee, ettei se ole Jeesukselle (enää) temppeli. Temppeli voi myös viitata yleensä tuon ajan israelilaisiin. Tämä merkitsisi sitä, ettei Jeesus enää katso kuuluvansa tähän kansaan.

”Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!” on lainaus Psalmeista (Ps. 118: 26). Näillä sanoilla Jeesusta saatettiin Palmusunnuntaina Jerusalemiin (Luuk. 19: 37 – 38).